

Din Solat Sin Hebreo Maipanggep Sin Solat Ay Nay

Din solat ay nay et naisolat sin esay gimong di Judio ono Hebreo ay mamati. Naisolat ta mapapigsa din pammati da, tan masepsep ay mapalpaligatan da, et nganngani ay taynan da din pammati da en Cristo ta mantaoli da sin relihion di Judio. Din inyat di nangisolat ay nangipapigsa en daida et inpaammo na din kinangaton di kasasaad Jesus.

Tolo di napateg ay inpalawag na ay maipanggep en Jesus. Din damo et Anak Diyos sisya ay magay nanlogiana ya patingga na. Gapo ta sisya din Anak Diyos, nangatngato mo din mamadto ya si Moses ya olay din aanghel. Maikadwa, nabanbanol di inamag Jesus mo din inam-amag di papadin di Judio, isonga sisya di naiskat en daida ay mangiaalagey si ipogaw en Diyos ay eng-enggana. Maikatlo, begew en sisya, maisalakan ay kosto di ipogaw, tan sisya din kosto ay natongpalan di ogogalin di Judio ya din aanimal ay indatdaton da en Diyos.

Pag dad-aten din nangisolat din inam-amag di madayaw ay Judio ed nabaon begew sin pammati da ta say ipapasnek koman din mamasa ay mamati en Jesus, olay mo peteg ay mapalpaligatan da. Sin kakdengan di solat, binagbagaanas daida ta adi da omaddawi en Diyos mo adi et onodan da di kabibiyag ay panlaylaydana.

Din Linaona

Din kinadiyos Jesus ay Anak Diyos 1:1-3

Nangatngato si Jesus mo din aanghel 1:4–2:18

Nangatngato si Jesus mo da Moses en Josue 3:1–4:13

Din nanlasinan di kinapadin Cristo 4:14–7:28

Din nanlasinan di intolag Diyos ay siniglotan Cristo 8:1–9:28

Din nanlasinan di indaton Cristo 10:1-31

Din pateg di pammati 11:1-40

Din kabibiyag di mamati 12:1–13:19

Din kagdangan di solat 13:20-25

Din Kinadiyos Jesus Ay Anak Diyos

¹ Ed nabaon, namin ado ay waday inpaammon Diyos sin aap-o tako babaen sin nankalkaliana ay mamadto. Nankinalasi abe di inyat na ay nangipaammo. ² Ngem sin nay maod-odi ay agew pay, din nakikaliana en datako et din Anak na. Din nay Anak na di nangipaparsuaana sin am-in ay wada ya sisya di pinili na ay manawid sin am-in. ³ Maiila abe en sisya din am-in ay kinasiged ya kinangaton Diyos, tan sisya din kostokosto ay kaipailaan di kinadiyos en Diyos. Sisya abe di mangol-olnos ya manmangel sin am-in ay wada, et din kali na anggoy di os-osalena tan manakabalin. Idi nakdeng di inamag na ta malinisan din basbasol di ipogaw, nantaoli ed langit et tinmokdo sin makannawan Diyos.

Nangatngato Din Anak Diyos Mo Din Aanghel

⁴ Isonga nanbalin ay nangatngato mo din aanghel. Siya abe din inpangadan Diyos en sisya

et madaydayaw mo din ngadan di aanghel. ⁵ Tan maga polos di anghel si nangibagaan Diyos en, “Sik-a din Anak ko. Ed wani ipailak ay sak-en si Amam.”*

Adi aben inbagan Diyos maipanggep si olay sino ay anghel,

“Sin-ama kami.”†

⁶ Et sin nangibaaan Diyos sin besag ay Anak na sinan daga, ‡ kanana,

“Dakayo ay aanghel ko, dayawen yo am-in sisya.”§

⁷ Siya na di kanan Diyos maipanggep sin aanghel, “Din aanghel ko et ibabbaak daida ay kaman dagem ya apoy.”*

⁸ Ngem din kanana pay sin Anak na et,

“Sik-a ay Diyos, manturay ka ay eng-enggana. Nalinteg abe di iyat mo ay manturay.

⁹ Laylaydem din siged ya kalkaliget mo din lawa. Isonga sak-en ay Diyos mo et peteg di dayaw ya ragsak ay indawat ko en sik-a mo din iib-am.”†

¹⁰ Kanana abe,

“Sin damodamo, sik-a ay Apo di namarsua sin daga ya am-in abe ay wada ed daya.

¹¹⁻¹² Awni et mamaga da am-in, ngem sik-a pay et wada kas eng-enggana. Kaman dan bado ay domaan ya masokatan, tan awni et sokatam daida. Ngem mo sik-a

---

* **1:5** Salmo 2:7; Inam-amag 13:33. † **1:5** 2 Samuel 7:14. ‡ **1:6** Mo maipanggep si ibilang Diyos ay besag na, ilaen sin 12:23. Mo maipanggep abe si lebbeng di besag, ilaen sin 12:16-17 ya Genesis 25:29-34 ya Genesis 27. § **1:6** Deuteronomio 32:43. * **1:7** Salmo 104:4. † **1:9** Salmo 45:6-7.

pay, komakaman ka, tan magay pap-eng di biyag mo.”‡

¹³ Maga abe di olay esay anghel ay nangibagaan Diyos sin inbaga na sin Anak na ay kanana, “Tomokdo ka sin makannawan ko ta downanak ipagatin en sik-a am-in di kaibaw mo.”§

¹⁴ Sino ngarud di kasasaad di aanghel? Daida met din adi kaila ay mansilbilbi en Diyos, et ibabbaa nas daida ay en mamadang sin kaipoipogaw ay maisalakan.

2

Masapol Ay Patien Tako Din Inbagbagan Apo Jesus

¹ Gapo ta kaman nidi din kinangaton di Anak Diyos, namnamed ay masapol ay pasien tako din dindinngge tako ta say adi tako omaddawi sin tet-ewa. ² Tan kapilitan ay tongpalen di ipogaw din linteg ay inpasan Diyos sin aanghel ed idi,* et olay sino ay nakalabsing et nilak-am na din lebbeng na ay dosa. ³ Mo kaman nidi di napasamak en daida ay adi nanongpal sin inbagan di aanghel, ay siya mo mailisian tako di dosa mo baybay-an tako din nabanobanol ay kaisalakanan di ipogaw ay inbagan Apo Jesus? Tan si Apo Jesus din damdamo ay nangibaga si maipanggep sin nay kaisalakanan tako, et din nanngge en sisya, pinaneknekan da din katet-ewa na en datako. ⁴ Si Diyos abe et naitapi en daida ay nangipaneknek ay tet-ewa begew sin nakaskasdaaw ay inpaam-amag na ay sinyal

---

‡ **1:11-12** Salmo 102:25-27. § **1:13** Salmo 110:1; Inam-amag 2:34-35. * **2:2** Ilaen abe sin Inam-amag 7:38 ya Galacia 3:19.

ya nankinalasi ay milagro. Pinaneknekana abe begew sin kabaelan ay inpawaras na sin Ispirito Santo ay maibasar sin laydena.

Si Jesus Et Nanbalin Si Ipogaw Ta Isalakanas Datako

⁵ Din baro ay lobong ay ibagbaga mi ay maiskat, baken din aanghel di pinilin Diyos ay mangituray mo adi et ipogaw. ⁶ Tan say kalkalien din inpaisolat Diyos ay kanana,

“Ay Diyos, sino aya di kasasaad di ipogaw ta say nemnemnemem ya segseg-angam daida?

⁷ Tan olay mo owat dan ipogaw, insaad mos daida si nababbaba si at-atik mo din aanghel. Palalo abe ay indayaw mos daida ay kaman din dayaw di ari, ⁸ tan inpaituray mo en daida din am-in ay wada.”†

Din kananas na en inpaituray Diyos sin ipogaw din am-in ay wada et laydena ay kalien en maga polos di adi da iturayan. Mail-ila kayman ay datako ay ipogaw et adi tako iturturayan ed wani din am-in ay wada. ⁹ Ngem ammo tako ay natongpal na begew en Jesus. Tan sisya di naipababa si at-atik mo din aanghel sin nanbalinana si ipogaw. Inamag na di ta say matey sisya para sin am-in ay ipogaw begew sin seg-ang Diyos en datako. Ngem ammo tako ay ed wani, indayaw Diyos sisya ay kaman din dayaw di ari begew sin nateyana ay sana.

¹⁰ Si Diyos di namarsua sin am-in ya naparsua am-in ta say madayaw sisya. Kostokosto ngarud di plano na ay nanbalinenas Jesus si kosto ay pangolo tako babaen sin ligat ay nilak-am na,

---

† 2:8 Salmo 8:4-6.

tan si Jesus di mangipangpango en datako sin kaisalakanan tako. Inamag Diyos di ta say ad-ado di anak na ay ayagana ed langit ay makilak-am sin kinangato na. ¹¹ Si Jesus ay mangipabalin en datako si nasantoan ay ipogaw en Diyos ya datako ay panbalinena si nasantoan et es-esa di Ama tako am-in, isonga adi mabain si Jesus ay mangwani en aag-i nas datako. ¹² Tan kanana en Diyos,

“Ibagbagak din maipanggep en sik-a sin aag-ik. Mankankantaak ay mangidaydayaw en sik-a sin kasinsinopan mi.”[‡]

¹³ Kanana abe, “Talkek si Diyos,” ya kanana pay, “Naeyak ay naitatapi sin aan-ak Diyos ay intalek na en sak-en.”[§]

¹⁴ Gapo ta din aan-ak Diyos ay kankananas na et ipogaw da ay waday awak da ay matey, nanbalin abes Jesus si ipogaw ay waday awak na ay kaman daida ta waday iyat na ay matey. Inamag na di ta say begew sin nateyana, dadlonan abaken din Diablo ay napoan di kateyan ya kaisianan di ipogaw en Diyos ¹⁵ ya ipawaya na abe am-in daida ay kaman bag-en manlogi sin binnelaan da begew sin egyat da ay matey.

¹⁶ Nalawag ay baken aanghel di badbadangana mo adi et datako ay ipogaw ay maibilang ay aap-on Abraham. ¹⁷ Isonga masapol ay nanbalin sisya si kostokosto ay kaman datako ay aag-i na ta say manbalin si kangatoan ay padi tako ay managsegang ya matalek ay mangiaalagey en datako en Diyos. Ya din gapo ay nanbalin si kangatoan ay padi tako et ta ikaro na din dosan di basbasol tako

[‡] **2:12** Salmo 22:22. [§] **2:13** Isaias 8:17-18.

ta say mabalin ay mapakawan din basbasol tako. ¹⁸ Et gapo ta pinadpadas na di ligat ya solisog, ammo na ay bomadang sin am-in ay ipogaw ay manlak-am si solisog.

3

Nangatngato Si Jesus Mo Si Moses

¹ Isonga aag-ik ay pinilin Diyos ay ipogaw na ya inayagana ay maitapi en sisya ed langit, nem-nemnemen takos Jesus, tan mo maipanggep sin pammati ay ipodno tako, sisya din inbaan Diyos ay Apostol na ya din Kangatoan ay Padi ay mangialagey en datako en Diyos. ² Matalak ay nanongtongpal en Diyos ay nangdotok en sisya ay kaman si Moses ay matalak ay nansilsilbi sin am-in ay ipogaw sin pamilyan Diyos. ³ Ngem si Jesus et maibilang ay napatpateg mo si Moses ay kaman din kinapateg di mangisaad si beey mo din beey ay saadena. ⁴ Tan am-in di beey et waday nangamag, ngem din nangamag sin am-in et si Diyos. ⁵ Tet-ewa ay matalak si Moses ay nansilsilbi sin am-in ay iib-a na sin pamilyan Diyos, ngem owat baan Diyos sisya ya din inam-amag na et owat kaiarigan di ipaammon ton Diyos. ⁶ Ngem si Cristo pay, baken owat baan Diyos mo adi et Anak na ay matalak ay makaammo sin pamilyan Ama na. Et datako di naitatapi sin pamilya na ay sana dalo et mo itoltoloy tako ay natoled ya adi tako mabmabain sin namnamaen tako.

Siliban Tako Ta Adi Tako Dokogan Si Diyos

⁷ Isonga masapol ay patien tako din inpaisolat di Ispirito Santo ay kanana,

“Ed wani, mo dengngen yo din kalin Diyos, ⁸ adi yo pakenkenten di nemnem yo ay kaman din inyat di aap-o yo ay nangonkontra en Diyos sin nandad-anan da sin lugar ay magay omili. ⁹ Tan olay mo inmey di opatapolo ay tawen ay nangil-ilaan da sin nakaskasdaaw ay inam-amag na, pinadapadas da pay dedan sisya.* ¹⁰ Isonga binmonget si Diyos sin kaipoipogaw ay doyan kanana, ‘Kankanayon ay masangsan-gaw das natken. Sigaan da ay mangonod sin bilbilin ko.’ ¹¹ Isonga inkarik si bonget ko ay adiak polos pasgepen daida sin panillengan ay insaganak.”†

Siya di din kanan Diyos.

¹² Isonga aag-ik, siliban yo ta maga koma en dakayo di lawlawa di nemnem na ay adi mamati en Diyos ta say maga en dakayo di manokog sin matmatago ay Diyos. ¹³ Din amagen yo komas inag-agew enggana ay maabos di agew tako et manbinagbaga kayo ta say maga en dakayo di maietekan si basol ay say komentegan di nemnem yo. ¹⁴ Tan mo napasnek di pammati tako manlogi sin damo enggana sin maodi ay agew, itoltoloy tako abe ay makikadkadwa en Cristo. ¹⁵ Nemnemen tako kasin din inpaisolat Diyos ay kanana,

“Ed wani, mo dengngen yo din kalin Diyos, adi yo pakenkenten di nemnem yo ay kaman din inyat di aap-o yo idi kinonkontra das Diyos.”

---

* **3:9** Exodo 17:1-7. † **3:11** Salmo 95:7-11.

16 Sino da di nannanngge sin kanan Diyos ngem kinonkontra da pay dedan? Daida met din inpangon Moses sin kinmaan da ed Egipto. 17 Et sino da di binmongetan Diyos si opatapolo ay tawen mo baken da doy ay nanbasbasol ay natey sin lugar ay magay omili? 18 Sino da abe di nangibagaan Diyos ay adi na polos pasgepen sin pan-illengan ay insagana na? Daida met din nanigaan ay nanongtongpal en sisya.† 19 Say pangammoan tako ay din begew ay adi da nakasgep sin pan-illengan ay insaganan Diyos et din adi da namatian en sisya.

4

Adi Tako Makasgep Sin Pan-illengan Ay Insaganan Diyos Mo Adi Tako Mamati

1 Ngem din inkarin Diyos ay waday insagana na ay pan-illengan, mabalin pay laeng ay maitongpal en datako, isonga siliban tako koma into et mo wada en datako di adi makasgep. 2 Tan dinnge tako din nay siged ay damag ay kaman met laeng din aap-o tako, ngem mo daida pay et magay silbin di nanngaan da, tan adi da pinatpati. 3 Datako et anggay ay mamati di senggep sin pan-illengan ay sana, tan kanan Diyos maipanggep en da doy ay adi namati,
 “Isonga inkarik si bonget ko ay adiak polos pasgepen daida sin pan-illengan ay insaganak.”

Din katet-ewa na et naisasagana din pan-illengan ay sana manlogi sin nangdenggan Diyos sin obla na ay namarsuaana sin daga. 4 Tan wada di

---

† 3:18 Bilbilang 14:1-35.

inpaisolat Diyos maipanggep sin maikapito ay agew ay kanana, “Sin maikapito ay agew, nan-illeng si Diyos, tan enggay nakdeng din obla na.”*

⁵ Nemnemen yo kasin din inpaisolat Diyos ay inbagak ed kaonyan en adi na polos pasgepen daida sin pan-illengan ay insagana na.† ⁶ Din kananas di en wada di pan-illengan ay insagana na, laydena ay kalien ay wada di layden Diyos ay senggép. Et gapo ta adi sinenggép din nanngé sin siged ay damag ed idi gapo sin adi da namatian, ⁷ wada di esa ay timpo ay indawat Diyos sin kaipoipogaw ta say mawayaan da ay senggép, et ed wani din timpo ay doy. Ammo tako di tan idi adi sinenggép din doy ay ipogaw ed nabaon, nalabas di ad-adoy tawen, asi inpaisolat Diyos en David din inbagak ed kaonyan ay kanana,

“Ed wani, mo dengngen yo din kalin Diyos, adi yo pakenkentegen di nemnem yo.”

⁸ Ammo tako abe ay din pan-illengan ay inkarin Diyos et baken din ili ed Canaan ay nangipangoan Josue sin aap-o tako. Tan mo ed Canaan koma, adi koma inbagan Diyos sin maod-odi ay agew ay wada pay di esa ay timpo. ⁹ Say pangammoan tako ay wada pay laeng di pan-illengan ay naisasagana para sin ipogaw en Diyos ay kaman din nan-illengan Diyos sin maikapito ay agew. ¹⁰ Tan olay sino ay senggép ay makiilleng en Diyos, man-illeng ay kosto sin obla na ay kaman din inyat Diyos. ¹¹ Isonga ipakat tako din kabaelan tako ay senggép sin pan-illengan ay sana. Siliban tako ta say maga en datako di manadon sin aap-o tako ay

---

* **4:4** Genesis 2:2. † **4:5** Salmo 95:11.

adi nakasgep begew sin adi da nanongpalan sin inbagan Diyos.

¹² Tan din kalin Diyos et matmatago, tan manakabalin ya waday pantongpalana. Matadtadem mo din katatademan ay kampilan ay doway tadem na ay maibetbet enggana sin nansisilpoan di tong-a ya din otek da. Tan din kalin Diyos et makasgep sin nemnem ya ab-abiik, et kabaelana ay mangilasin sin am-in ay wada sin nemnem di ipogaw ay olay din naisasaot ay plano na ya laydena. ¹³ Olay sino ay parsua et adi na maitabonan si Diyos. Kaman da am-in nakalalabos sin pangilaana, tan ammo na am-iam-in di maipanggep en daida. Et sisya di panongbatan tako sin am-in ay inam-amag ya ninemnem tako.

Si Jesus Din Kangatoan Ay Padi Tako

¹⁴ Ipapasnek tako ngarud sin nemnem tako din pammati ay ipodno tako, tan si Jesus ay Anak Diyos din Kangatoan ay Padi ay inmey sin kosto ay kad-an Diyos ed langit ay mangiaalagey en datako. ¹⁵ Et din nay Kangatoan ay Padi tako, ammo na ay makiliklikna en datako sin kinakapoy tako, tan din am-in ay kalasin di solisog ay lalalak-amen tako et nilak-am na abe, ngem mo sisya pay, adi polos nanbasbasol. ¹⁶ Isonga natoled tako koma ay omasag-en en Diyos ay managseg-ang, tan mo manpakpakaasi tako en sisya, seg-anganas datako ya badanganas datako sin oras ay kasapolan tako di badang.

5

¹ Din madotokan ay kangatoan ay padin di Judio

et mapili sin iib-a na ay ipogaw ta say ialagey nas daida en Diyos. Sisya di mangidatdaton en Diyos si animal ono odom ay daton ay idawdawat di iib-a na para sin basbasol da. ² Maanosana din iib-a na ay masangangaw ay adi da ammo ay baken kosto di am-amagen da, tan olay sisya et wada abey pankolkolangana. ³ Isonga mo waday ena idaton para sin basbasol di kaipoipogaw, masapol ay wada abey idatona para sin mismo ay basbasol na.*

⁴ Maga di mamili sin awak na ta alaena din nangato ay saad di kangatoan ay padi mo adi et masapol ay si Diyos di mangayag en sisya ay kaman din naamag en Aaron.† ⁵ Iso na abe en Cristo, adi na inpangato din awak na ta manbalin si madayaw ay kangatoan ay padi mo adi et si Diyos di namili en sisya. Tan kanan Diyos en sisya, “Sik-a din Anak ko. Ed wani ipailak ay sak-en si Amam.”‡

⁶ Wada abe di esay inpaisolat na ay kanana, “Padi ka ay eng-enggana ay kaman din kinapadin Melkizedek.”§

⁷ Sin kawadan Jesus isnan kalotaan, inpapasnek na ay nankarkarag en Diyos ay man-og-oga ya mangipigpigma sin kali na, tan ammo na ay manakabalin si Diyos ay mangisalakan en sisya sin kateyana. Et dinngen Diyos din kararag na, tan inbaba na din awak na ay manongpal sin layden Diyos. ⁸ Olay mo Anak Diyos sisya, inadal na pay dedan ay manongpal en Diyos begew sin napalpaligatana. ⁹ Et gapo ta tinongpal nas Diyos

---

* 5:3 Levitico 9:7. † 5:4 Exodo 28:1. ‡ 5:5 Salmo 2:7. § 5:6 Salmo 110:4.

ay kostokosto, nanbalin si kapoan di kaisalakanan ay eng-enggana di am-in ay mamati en sisya,¹⁰ tan dinotokan Diyos sisya ay kangatoan ay padi ay kaman din kinapadin Melkizedek.

Siliban Tako Ta Adi Tako Pandokogan Din Pammati Tako

¹¹ Ad-ado pay di laydek ay ipaammo en dakayo maipanggep isna, ngem naligat ay maiolog en dakayo, tan kinmenteg di toktok yo et baken kayon alisto ay mangawat. ¹² Olay mo nabayag kayo ay mamati ya dakayo koma di mangit-itdo sin iib-a yo, masapol yo pay laeng di mangitdo kasin en dakayo sin kalalakaan ay maipanggep en Diyos. Kaman kayon nanbalin si moyang ay masapol pay laeng ay mansoso, tan adi makagaga si makan. ¹³ Din kaman nidi ay ipogaw, adi makailasin si kosto ya nalinteg ay ogali. ¹⁴ Ngem din maiarig sin naket-eng ay ipogaw ay makagaga si kosto ay makan et din ipogaw ay naket-eng di pammati na ay makaawat sin naoneg ay mait-itdo. Din kaman nidi ay ipogaw, inpapaingsa na din nemnem na ay makailasin si siged ya lawa.

6

¹ Isonga olay adi tako ipidpidwa din kalalakaan ay mait-itdo ay maipanggep en Cristo mo adi et adalen tako abe di naon-oneg ay mait-itdo ta say maket-eng di pammati tako. Adi tako kasin adalen din maiarig sin fondasyon di pammati tako ay kaman dana ay mait-itdo: din pandokogan tako

sin maam-amag ay magay silbi na* ta mansagong tako en Diyos, ² din kaowasan di awak ya bonyag, din kaikapayan di takkay sin toktok di ib-a, din kasin katagoan di natenatey, ya din pangokoman Diyos sin kaipoipogaw ay magay patinggan di pantongpalana. ³ Din amagen tako koma mo ipalobos Diyos et adalen tako din naon-oneg ay mait-itdo.

⁴ Tan din manokog sin kinakristiano da et adi da mabalin ay maawis kasin ay manbabawi. Tan enggay nasilawan di nemnem da, nakagon-od da sin indawat Diyos ya nakilak-am da sin Ispirito Santo. ⁵ Pinadpadas da abe din kinasiged di kalin Diyos ya niliklikna da din panakabalin Diyos ay maipaila abe sin tapin di agew. ⁶ Mo nandokogan da am-in dana, adi mabalin ay manbabawi da kasin, tan kaman da kasin ilanlansa din Anak Diyos sin krus et pababbainan das sisya sin san-goanan di kaipoipogaw.

⁷ Maiarig da sin lawa ay lota. Tan din naeskan ay lota ay maodaodanan, mo say gomabayan di mol-mola ay way silbi na sin akin daga, bindisyonan Diyos din lota ay sana. ⁸ Ngem din lawa ay lota ay gomabayan di nabeas ya pagat et magay silbi na, isonga baken mabayag yan dosaen Diyos tan poana.

⁹ Ngem olay mo kaman dasa di inbagak en dakayo ay patpatgek ay aag-i, ammok pay dedan ay sigsiged di kasasaad yo et maiturong sin kaisalakanan yo. ¹⁰ Tan nalinteg si Diyos. Adi

---

* **6:1** Di esa abe ay kaiologan nina sin Griego et: ...maam-amag ay maiturong sin kaisianan tako en Diyos ay eng-enggana...

na linglinglingan din siged ay inam-amag yo ya din layad yo en sisya ay intoltoloy yo ay mangipappaila enggana ed wani sin namadbadangan yo sin iib-a yo ay mamati. ¹¹ Din palalo ay laydek et ipapasnek abe di esa ya esa en dakayo ay mannamnama sin katongpalan di inkarin Diyos enggana sin maodi ay agew. ¹² Tan mo say amagen yo di, adi kayo somadsadot mo adi et tadonen yos daida ay mangawat sin inkarin Diyos begew sin napasnek ay pammati ya anos da.

Dadlon Tongpalen Diyos Din Inkari Na

¹³ Nemnemen takos Abraham, tan wada abey inkarin Diyos en sisya, et insapata na ay tongpalena din inkari na. Gapo ta magay nangatngato mo sisya, din awak na met laeng di nansapataana. ¹⁴ Kanana en Abraham, “Dadlonak bindisyonan sik-a yan paad-adoek din polim.”† ¹⁵ Gapo ta inan-anosan Abraham ay nansesed, naitongpal en sisya din inkarin Diyos.

¹⁶ Mo layden di ipogaw ay ipaammo sin iib-a na ay tet-ewa din ibagbaga na, mansapata sin nangatngato mo sisya. Tan mo say amagena di, say patinggan di pansosongbatan da. ¹⁷ Si Diyos abe et laydena ay dadlon ammoan din manawid sin inkari na ay adi na polos sokokatan di nemnem na, isonga kinadwaana din inkari na sin insapata na. ¹⁸ Inamag na di ta say wada di dow a ay adi kasokokatan ay pangammoan di

---

† **6:14** Genesis 22:16-17. Nanlogi sin damdamo ay inkarin Diyos di en Abraham (Gen. 12:4) enggana sin naianakan Isaac (Gen. 21:5), inmey di downpo ya lima ay tawen. Et nalabas pay kasin di enemapolo ay tawen, asi bimmela din aap-o na (Gen. 25:26).

ipogaw ay temet-ewa din inkari na, tan adi mabalin ay man-etek si Diyos. Tan layden Diyos ay datako ay nanpasalaknib en sisya et wada dana ay dowa ay pomiggisaan di nemnem tako ta say ipapasnek tako ay mannama sin inkari na. ¹⁹ Din namnama tako ay nay et say mangipakpakneg sin pammati tako, tan sigurado ay matongpal. Begew sin namnama tako, kaman takon enggay nakasgep sin kosto ay kad-an Diyos ay kaman din sinenggepan di kangatoan ay padi sin Kasasantoan ay Kowarto sin Timplo ay nilingban di kurtina.† ²⁰ Say nangon-onaan Jesus ay makikalkali en Diyos para en datako, tan sisya di nanbalin si kangatoan ay padi ay eng-enggana ay kaman din kinapadin Melkizedek.

7

Din Kinapadin Melkizedek

¹⁻² Si Melkizedek ay nay et ari ed Salem. Padi abes sisya ay nansilbi en Diyos ay Kangatoan. Din olog di ngadana et “nalinteg ay ari” ya din olog aben di saad na et “arin di talna,” tan din olog di Salem et “talna.” Sin pantattaolian da Abraham ay napo sin nangabakan da sin opat ay ari, en inabat Melkizedek et binindisyonanas sisya. Pag idawat Abraham en sisya di inkasinpon di amin ay gamgameng ay tinaoli na sin nangabakanas gobat.* ³ Si Melkizedek et magay naisolat si maipanggep en da ama na en ina na ya siya abe sin aap-o na. Adi aben kaammoan din naianakana

---

† **6:19** Levitico 16:2. * **7:1-2** Genesis 14:17-20.

ya din nateyana, isonga sisya et kaman din Anak Diyos, tan magay panpatinggaan di kinapadi na.

⁴ Nemnemen tako din peteg ay kinangaton Melkizedek. Omona, olay si Abraham ay din madayaw ay poon tako ay Judio et indawat na en Melkizedek di inkasinpon di tinaoli na sin nakigo-batana. ⁵ Mo Levita komas Melkizedek, nalaka ay maawatan din begew ay indawtan Abraham sisya, tan waday linteg di Judio ay kanana en din Levita ay manbalin si padi et masapol ay idawdawtan din iib-a da ay Judio si inkasinpon di ap-apiten da, olay mo polin Abraham daida am-in. ⁶ Ngem olay mo baken Levita si Melkizedek, indawtan Abraham pay dedan si inkasinpo. Maikadwa, binindisyonan Melkizedek si Abraham, olay mo si Abraham di nangikarian Diyos sin karkari na. ⁷ Et ammo tako am-in ay din waday kalebbengana ay mamindisyon et nangatngato mo din bindisyonana. ⁸ Maikatlo, din Levita ay maidawdawtan si inkasinpo et ipogaw da am-in ay matey, ngem si Melkizedek et magay naibaga si nateyana sin kalin Diyos mo adi et kanana en komakaman din kinapadi na ay eng-enggana. ⁹ Maikap-at, olay da Levi ay maidawdawtan si inkasinpo et mabalin ay kanan tako en naitapi da en Abraham ay nangidawat si inkasinpo en Melkizedek, ¹⁰ tan olay mo daan maianak si Levi sin nangabtan Melkizedek en Abraham, maibilang pay dedan ay nawawada sin awak Abraham, tan si Abraham di apo na.

Nasokatan Din Kinapadin Levi Sin Kinapadin Melkizedek

¹¹ Din nangidawtan Diyos sin linteg na sin Judio et naibasar sin nandotokana sin Levita ay papadi ta say makaammo da sin datdaton ay inbilin di linteg. Ngem din oblan di papadi ay doy et adi inmananay si mapalintegan di ipogaw, isonga masapol ay wada di esa ay padi ay maiskat ay kaman din kinapadin Melkizedek, baken din kinapadin Aaron ay esay apon Levi. ¹² Et mo masokatan din kinapadin di mangiaalagey si ipogaw en Diyos, masapol abe ay masokatan din linteg ay maononodan. ¹³⁻¹⁴ Ammo tako ay enggay nasokatan dana tan din Apo tako ay ibagbagan din inpaisolat Diyos ay nay et baken polin Levi. Ammo tako amin ay si Juda di nangipoli en sisya, et maga polos di polin Juda si nansilsilbi ay padi ay makaammo sin naidatdaton en Diyos. Maga abe di inbagan Moses maipanggep si polin Juda ay padi.

¹⁵ Nalaklaka pay ay maawatan tako ay enggay nasokatan din sigod ay kalasin di padi ya din linteg ay inon-onodan da mo nemnemen tako ay si Jesus ay kasokat da et natken ay kalasin di padi ay kaman din kinapadin Melkizedek. ¹⁶ Et din nanbalinan Jesus si padi et adi maibasar sin naipoliana ay kaman din inbilin di linteg mo adi et maibasar sin panakabalina ay maipoon sin biyag na ay eng-enggana. ¹⁷ Tan din inpaisolat Diyos maipanggep en sisya et kanana,

“Padi ka ay eng-enggana ay kaman din kinapadin Melkizedek.”†

¹⁸ Isonga nasokatan din sigod ay linteg, tan adi na kabaelan ay mangisag-en si ipogaw en Diyos et adi na mabalin ¹⁹ ay mamalinteg ay kosto si ipogaw.

---

† 7:17 Salmo 110:4.

Et ed wani wada di sigsiged ay namnama tako, tan begew en Jesus ay poon di namnama tako, makasag-en tako en Diyos.

²⁰⁻²¹ Di esa abe ay nanlasinan di kinapadin Jesus et wada di insapatan Diyos en sisya sin nanbalinana si padi, tan kanan Diyos, “Sak-en ay Apo Diyos et isapatak ay padi ka ay eng-enggana. Adi polos kasoksokatan nan nemnem ko.”[†]

Ngem sin nanbalbalinan di Levita si papadi, maga di insapatan Diyos. ²² Begew sin insapatan Diyos ay nay, mabalin ay ipaneknek Jesus ay dadlon matongpal din baro ay intolag Diyos sin ipogaw ay sigsiged mo din sigod.

²³ Di esa pay ay nanlasinan di kinapadin Jesus sin ad-ado ay papadi ay Levita et adi da intoltoloy din obla da ay padi mo adi et nansososkat da, tan natenatey da am-in dedan. ²⁴ Ngem si Jesus et adi katkatey, isonga komakaman din kinapadi na si eng-enggana. ²⁵ Isonga kabaelana ay mangisalikan ay kostokosto sin am-in ay omasagen en Diyos begew sin pammati da en sisya, tan matagotago ay eng-enggana ay makikalkali en Diyos para en datako.

²⁶ Isonga si Jesus din kangatoan ay padi ay maibagay ay kosto en datako, tan nasantoan ya maga polos di pankolangana ono basol na. Naitken en datako ay managbasol ya naipangato abe ed langit ay magay kaison di kinangaton di saad na. ²⁷ Si Jesus et baken kaman din tapin di kangatoan ay padi ay inag-agew ay masapol

---

[†] **7:20-21** Salmo 110:4.

waday idatdaton da en Diyos para sin basbasol da ya asi da abe man-idaton para sin basbasol di kaipoipogaw. Tan si Jesus et namingsan anggoy di nangidatonana sin awak na en Diyos para sin basbasol di kaipoipogaw. Din nateyana ay sana et omanay si eng-enggana. ²⁸ Tan mo maibasar sin linteg Moses, din madotokan ay kangatoan ay padi et ipogaw da ay waday pankolkolongan da. Ngem mo maibasar sin insapatan Diyos ay naododi mo din linteg, din nadotokan et din Anak na ay nanbalin si padi ay magay pankolkolangana ay eng-enggana.

8

Din Nanlasinan Di Baro Ay Tolag Ay Siniglotan Cristo

(2 Cor. 3:7-11)

¹ Din laydek ay maawatan yo sin nay inbagbak et wada din kangatoan ay padi tako ay nay ay tinmotokdo sin makannawan di Kangatoan ay Diyos ed langit ay makiturturay en sisya. ² Et din kad-an di pansilsilbiana ay kangatoan ay padi et din tet-ewa ay kad-an Diyos ay inamag Diyos met laeng, baken din makwani en Kasasantohan ay Kowarto sin Tolda ay inamag di owat ipogaw ed idi.

³ Am-in ay kangatoan ay padi et madotokan da ay mangidatdaton en Diyos si aanimal ya odom ay kalasin di daton ay idawdawat di ipogaw, isonga din kangatoan ay padi tako et masapol abe ay waday idatona en Diyos. ⁴ Ngem baken din daga ay nay di pansilsilbiana, tan mo wada koma pay laeng isnan daga, adi mabalin ay padis sisya, tan

enggay nawawada di papadi ay mangidatdaton si ibilbilin di linteg. ⁵ Ngem din pansilsilbian dadi et kaman owat dolowing ono alidong di kosto ay wada ed langit. Ammo tako ay kaman owat ali-dong, tan idi nakasagana da Moses ay mangiamag sin Tolda ay pandaydayawan da, tinogon Diyos sisya ay nangwani, “Silibam ta din am-in ay iamag yo et maibasar sin inpailak en sik-a sin dontog.”*

⁶ Ngem din obla ay intalek Diyos en Jesus et nang-atngato mo din oblan di sigod ay papadi, tan din baro ay intolag Diyos sin ipogaw ay siniglotan Jesus et nang-atngato abe mo din daan ay intolag na. Yan din gapo ay nang-atngato et sigsiged din karkarin Diyos ay kaibasarana.

⁷ Mo maga koma di kolang din damo ay tolag, adi koma masapol di esa ay maiskat. ⁸ Ngem inpaammon Diyos ay waday kolang din tolag ay sana ya wada abey nankolongan di ipogaw na, tan kanana,

“Domteng to di timpo ay man-amagak si baro ay tolagan sin ipogaw ed Israel ya Juda. ⁹ Din nay baro ay tolagan et baken kaman din in-tolag ko sin aap-o da sin nangitakkayak en daida sin nangikaanak en daida ed Egipto, tan adi da tinongtongpal din doy ay intolag ko en daida, isonga binaybay-ak si daida. ¹⁰ Ngem sin domtengana di ay timpo, siya na di itolag ko sin polin Israel: isolat ko din linteg ko sin nemnem da ta maigtos di, et sak-en di bigbigen da ay Diyos da ya daida di ipogaw ko. ¹¹ Isonga sin doy

---

* **8:5** Exodo 25:40.

ay timpo, adi masapol ay itdoan dan aag-i da ya kailian da ay mangwani en ammoan da komas Diyos, tan ammo da am-in saken, olay din kababaan ay ipogaw ya olay abe din kangatoan. ¹² Tan pakawanek din basbasol da et adiak kasin nemnemnemen din lawa ay inam-amag da,” kanan Apo Diyos.†

¹³ Begew sin nangibagaan Diyos isna ay wada di baro ay tolag, inpaammo na ay enggay daan din damo. Et ammo tako ay olay sino ay namaga di kaosarana tan enggay daan, et baken mabayag yan mamaga.

9

Din Inyat Di Ipogaw En Diyos Ay Nanaydayaw En Sisya Sin Tolda Ed Idi

¹ Din damo ay intolag Diyos sin ipogaw na et waday bilbilina ay maipanggep sin kosto ay iyat da ay mandayaw en sisya. Wada abe di in-amag da ay Tolda ay pandaydayawan da en sisya isnan daga.* ² Din Tolda ay nay et waday doway ay kowarto na. Din damo ay masgep et makwani en Nasantoan ay Kowarto. Say kad-an din silaw ya din lamisaan ay naipatpatangan di tinapay ay naidatdaton en Diyos. ³ Nakurtinaan din segpan di kowarto ay doy. Wada abe di esa ay kurtina ay nanasalin sin maikadwa ay kowarto ay makwani en Kasasantoan ay Kowarto. ⁴ Din wadas di et din altar ay nabalitokan ay nangipoppooan das insinso ya din Baol di Tolagan ay napakpakan si

---

† **8:12** Jeremias 31:31-34. * **9:1** Exodo 25-27, 30; Levitico 24:1-9.

balitok. Din naigtos di et din koli ay balitok ay napay-an si manna, din tinmobo ay sokod Aaron ya din dowa ay nadampilak ay bato ay naigolitan di bilbilin Diyos. ⁵ Sin kaleb di Baol, wada di dowa ay napayakan ay sinan paparsua ay makwani en kerubim ay sinyal di kawadan Diyos. Din nandedepa ay payak da et pinapayongan da din kaleb di Baol ay naiwalwalsian di dada ta malingban din basbasol di kaipoipogaw. Ngem olay adiak itoloy ed wani ay mangiolog si maipanggep sin am-in dadi.

⁶ Kaman nidi di ison di Tolda ay nanday-dayawan da en Diyos ed idi. Et din papadi, inagagew ay sengsenggep da sin damo ay kowarto ay manongtongpal sin obla da. ⁷ Ngem din maikadwa ay kowarto et din kangatoan ay padi anggoy di makasgep sisi ya mamingsan anggoy si tinawen. Adi aben mabalin ay senggep mo magay isgep na ay dada ay idatona en Diyos para sin basbasol na ya para abe sin basbasol di ipogaw ay adi da ginagara.† ⁸ Babaen sin am-in dadi, ipaammon din Ispirito Santo ay adi mabalin ay omasag-en di ipogaw sin kosto ay kad-an Diyos mo naon-onodan pay laeng din sigod ay bilbilin maipanggep sin Nasantoan ya Kasasantoan ay Kowarto. ⁹ Am-in dadi et owat kaiarigan di natongpal ed wani begew en Cristo. Tan din aanimal ya odom ay indatdaton di nanaydayaw en Diyos et adi da makalinis sin nemnem di ipogaw. ¹⁰ Tan maibasas das bilbilin ay maipanggep sin awak anggoy ay kaman din makan ya mainom ya din kosto ay kaowasan di kompormi. Masapol ay

---

† 9:7 Levitico 16.

natongtongpal dana enggana ay naiskat din baro ay tolag ay siniglotan Cristo.

Si Cristo Di Naniglot Sin Baro Ay Tolag Babaen Sin Dada Na

¹¹ Et nay enggay inmali si Cristo ay nanbalin si kangatoan ay padi tako, et gon-gon-oden tako din siged ay bindisyon ay maibasar sin baro ay tolag ay siniglotana. Et din pansilsilbiana ay din kosto ay kad-an Diyos ed langit et nabanbanol ya sigsiged mo din Kasasantoan ay Kowarto sin Tolda, tan baken ipogaw di nangamag ya baken aben naidagaan. ¹² Din sinenggepana isdi et baken babaen sin dadan di kalding ya bomaro ay baka mo adi et babaen sin mismo ay dada na, et namingsan anggoy din sinenggepana, adi masapol ay maipidwa, tan enggay tinongpal na din masapol ay maamag ta say mapawayaan tako ya maisalakan tako ay eng-enggana. ¹³ Wada kayman di silbin di dadan di kalding ya bomaro ay baka ya siya abe din kaiwalsian di dap-on di napooan ay bomalasang ay baka, ngem nan-silbi anggoy dana ay manalos sin awak di ipogaw ay naibilang ay kinmadodogis ta say mabalin ay makidaydayaw da kasin en Diyos.† ¹⁴ Isonga mo kabaelan dana ay manalos sin awak di ipogaw,

---

† **9:13** Dowa ay kalasin di daton di maibagbaga isna. Din kalding ya bomaro ay baka et siya da di naidatdaton si tinawen para sin basbasol di kangatoan ay padi ya din kaipoipogaw. Mo din maipanggep sin dap-o, ilaen sin Bilbilang 19. Mo waday ipogaw ay maibilang ay kinmadodogis begew sin nangiwitana sin awak di natey, masapol ay mawalsian si danom ay natapian sin dap-on di napooan ay manbalanga ay bomalasang, asi pag maibilang ay nadalosan kasin.

adi pay addawi ay nabanbanol di pantongpalan din dadan Cristo. Tan kabaelan din dada na ay manalos sin nemnem tako ay kinmadodogis begew sin inam-amag tako ay magay silbi na ta say mabalin ay mansilbi tako sin matmatago ay Diyos. Tan si Cristo ay maga polos di kolang na ono basol na et indatona din awak na en Diyos begew sin panakabalin di Ispiriton Diyos ay matagotago ay eng-enggana.

¹⁵ Isonga si Cristo di naniglot sin baro ay intolag Diyos ta say makatawid din am-in ay inayagan Diyos sin inkari na ay magay patingga na. Et mabalin ay tawiden da di, tan natey si Cristo ay mangsobot en daida ta say mapawayaan da sin basbasol ay inam-amag da sin timpon di damo ay tolag. §

¹⁶ Ammo tako ay mo waday anongos ay bilbilin ay isolat di ipogaw maipanggep si kabinngayan di itawid na mo matey, masapol ay mapaneknekan ay tet-ewa ay natey. ¹⁷ Asi mabalin ay gon-oden din matawidan din naitawid en sisya. Tan mo matmatago pay laeng din mangitawid, adi mabalin ay maitongpal din bilbilina ay sana. ¹⁸ Isonga olay din damo ay intolag Diyos, adi koma natoloy mo magay dada ay nangipaila ay waday natey.* ¹⁹ Tan din inamag Moses ed idi et inbaga

---

§ **9:15** Din sigod ay kali ay Griego ay naosal isna ya sin omon-onod ay versikulo et doway olog na. Di esa et tolagan. Di esa abe et bilbilin ay insolat di ipogaw maipanggep sin kabinngayan di itawid na. * **9:18** Din ogalin di Judio, mo waday nantolagan di doway ipogaw, waday paltien da ay pangipaneknekan da ay tongpalen da din nantolagan da. Ilaen abe sin Genesis 15 din inamag Diyos ay nangipaneknek ay tongpalena din inkari na en Abraham.

na din am-in ay bilbilin di linteg sin kaipoipogaw. Pag oma sin dadan di napalti ay aan-ak di baka et sinayaw nas danom. Ina na abe di dotdot di karnero ay nakoloran si manbalanga et inbotibot na si pingin di hisopo. Pag nan isawsaw sin dada et inwalsi na sin nalopilop ay papil ay naisolatan din linteg ya sin kaipoipogaw. ²⁰ Pag nan kanan, “Din dada ay nay di mangipaneknek sin intolag Diyos en dakayo ay inbilina ay pasien yo.”† ²¹ Pag na aben walsian din Tolda ya am-in ay inos-osal das di ay manaydayaw en Diyos. ²² Tan mo maibasar sin linteg, din kadaldalosan di istay am-in et masapol di dada. Adi aben kabalin ay mapakawan di basbasol mo magay dada ay omayos.

²³ Isonga da naey ay owat kaiarigan di tet-ewa ay wada ed langit et masapol ay nadaldalosan das dadan di napalpalti ay aanimal. Ngem masapol ay sigsigid di naidaton ta madalosan din wada ed langit. ²⁴ Tan din sinenggepan Cristo et baken din Kasasantoan ay Kowarto ay inamag di ipogaw ay owat kaiarigan di kosto ay kad-an Diyos ed langit mo adi et ed langit ay mismo. Et say kad-ana ed wani ay mangiaalagey en datako en Diyos. ²⁵ Din inamag Cristo et mailasin abe sin amagen di kangatoan ay padin di Judio, tan mo daida, tinawen ay sengsenggep da sin Kasasantoan ay Kowarto ay mangis-isgep si dadan di animal. Ngem mo si Cristo pay, adi na inpidpidwa ay nangidaton sin awak na. ²⁶ Tan mo doy ya say inamag na, namin ado koma ay nanligligat

---

† **9:20** Exodo 24:8. Ilaen abe din inbagan Apo Jesus sin Lucas 22:20.

manlogi sin naparsuaan di lobong. Ngem din katet-ewa na, namingsan anggoy di inmaliana isnan daga sin nay maod-odi ay agew ta kaanena di basol babaen sin nangidatonana sin awak na. ²⁷ Tan kapilitan ay matey tako am-in ay ipogaw si mamingsan, et pag takon maokom. ²⁸ Siya abe ay namingsan anggoy di naidatonan Cristo ay nangikaro sin basbasol di kaipoipogaw. Isonga mo omali kasin et baken manbegew sin basbasol tako mo adi et omali ta isalakana ay kosto din am-in ay manesseed en sisya.

10

Din Nanlasinan Di Indaton Cristo

¹ Din linteg Moses et kaman owat alidong ono dolowing ay nangipappaila sin ison di siged ay bindisyon ay idawat Cristo, ngem baken nan-iso sin bindisyon ay doy. Isonga olay mo tinawtawen ay intoltoloy din nanaydayaw en Diyos ay nangidatdaton si inbilin di linteg, adi polos mabalin ay manbalin das ipogaw ay magay pankolkolangana begew sin nangam-amagan das di. ² Tan mo doy ya tet-ewa ay nadalosan da ay kosto sin basbasol da, adi da koma intoltoloy ay nan-idatdaton, tan adi da koma niliklikna pay laeng ay waday basbasol da. ³ Ngem din katet-ewa na mo maipanggep sin da doy ay indatdaton da et tinawen ay inpanemnemnem da en daida ay waday basbasol da. ⁴ Tan din dadan di bomaro ay baka ya kalding et adi polos mabalin ay kaanena di basbasol. ⁵⁻⁶ Siya di din gapo ay sin inmalian Cristo sin daga, kanana en Diyos,

“Baken din napalpalti ay animal ya odom ay daton di laylaydem. Baken abe din kapoppoan di aanimal ya odom ay daton para sin basbasol di panragragsakam. Isonga waday awak ay insaganam para en sak-en. ⁷ Et naeyak ay Diyos ay manongpal sin laydem ay kaman din inpaisolat mo maipanggep en sak-en sin nalopilop ay libro.”*

⁸ Nemnemen tako din olog di inbagan Cristo ay kaisolsolat ko. Din damo ay inbaga na et adi laylayden Diyos din nankinalasi ay daton ay naidatdaton en sisya. Baken say panragragsakana. Say kanana di, olay mo am-in dana ay daton et maibasar da sin inbilin di linteg. ⁹ Pag nan kanan, “Naeyak ay manongpal sin laydem.” Din nangwanianas di et say pangammoan tako ay sinokatana din sigod ay datdaton ta say isokat na din nangidatonana sin awak na ay maibasar sin layden Diyos. ¹⁰ Et gapo ta tinongpal Jesu Cristo din layden Diyos ay sana, nanbalinenas datako si nasantoan ay ipogaw en Diyos begew sin nangidatonana sin mismo ay awak na ay adi masapol ay maipidwa.

¹¹ Din papadin di Judio et inag-agew ay pomipika da ay mangam-amag sin obla da. Inag-agew ay mamidwa da ay mangidatdaton sin iso na ay kalasin di daton. Ngem maga polos di kabaelan din idatdaton da ay doy ay mangaan si basbasol. ¹² Ngem si Cristo pay, omanay si eng-enggana din es-esa ay indatona para si basbasol, isonga en tinmokdo sin makannawan Diyos ¹³ ay manesseed sin kaabakan di kaibaw

---

* **10:7** Salmo 40:6-8.

na ay ipagatin Diyos en sisya. ¹⁴ Tan begew sin es-esa ay indatona, nanbalinena am-in di nasantoan ay ipogaw en Diyos si ipogaw ay magay pankolkolangan da ay eng-enggana.

¹⁵ Paneknekan din Ispirito Santo en datako ay tet-ewa dana begew sin naisolat ay kalin Diyos ay kanana,

¹⁶ “Si naey di itolag ko en daida sin tapin di agew. Isolat ko din linteg ko sin nemnem da.”

¹⁷ Pag nan itoloy ay mangwani,
“Adiak kasin nemnemnemen din basbasol da ya olay sino ay inam-amag da ay lawa.”†

¹⁸ Ngarud, mo enggay napakawan dana, adi masapol ay wada kasin di maidaton para sin basbasol.

Natoled Tako Koma Ay Somag-en En Diyos Begew En Cristo

¹⁹ Isonga aag-i, begew sin dadan Jesus ay inmayos sin nateyana, adi tako emegyat ay senggep sin kosto ay kad-an Diyos ay maiarig sin Kasasantoan ay Kowarto. ²⁰ Tan begew sin nateyana ay maiarig sin nabisngitan di kurtina ay nanalsalin sin segpan,‡ inamag Jesus di baro ay pandanan tako ay kaman matmatago, tan din danan ay nay et sisya met laeng ay matmatago. ²¹ Isonga gapo ta wada di napateg ay padi tako ay makaammo en datako am-in sin pamilyan Diyos, ²² omasag-en tako koma en Diyos ay naimposoan di nemnem tako ya napasnek di pammati tako. Masapol abe ay nadadalosan din nemnem tako ay kaman takon nawalsian si dadan Cristo ya kaman aben

---

† **10:17** Jeremias 31:33-34. ‡ **10:20** Din nabisngitan di kurtinan di timplo et mabasa sin Marcos 15:38.

naowasan din awak tako si nalinis ay danom. §
²³ Ipapasnek tako abe sin nemnem tako din nam-
 nama ay ipodno tako. Adi tako mandowadowa,
 tan matalek si Diyos ay manongpal sin inkari na.
²⁴ Nemnemnemen tako abe mo intoy iyat tako ay
 manbinadang ta say masepsep ay manlilinayad
 tako ya man-am-amag takos siked. ²⁵ Adi tako
 baybay-an din makitoptopogan tako ay kaman
 din am-amagen di odom, mo adi et papipigsaen
 tako din pammatin di iib-a tako, namnamed tan
 maila tako ay omas-asag-en din agew ay kasin
 omalian Apo Jesus.

*Adi Tako Laslasoyen Din Nateyan Jesus Mo Adi
 Et Ipapasnek Tako Ay Mamati*

²⁶ Tan mo enggay inammoan tako din tet-
 ewa ay maipanggep en Cristo yan igagara tako
 pay dedan ay manbasbasol sin panokogan tako
 en sisya, magay odom ay daton ay mabalin ay
 mangan sin basbasol tako. ²⁷ Magay odom ay
 masmas-ed mo adi et din kaeegyat ay pangoko-
 man Diyos en datako ya din kaeegyat ay apoy
 ay mamoppoo sin am-in ay mangonkontra en
 Diyos. ²⁸ Nemnemnemen tako din napasamak si olay
 sino ay dadlon nanokog sin linteg Moses ed idi.
 Basta waday tolo ono dowaya ay nanistigo sin basol
 na, nakeddengan ay matey ay adi maseg-angan.*
²⁹ Mo kaman nidi din dosan di nanokog sin linteg

---

§ **10:22** Din bilbilin ay maipanggep sin kawalsian di papadi si dada et wada sin Exodo 29:21. Din maipanggep sin kaowasan di awak da et wada sin Exodo 29:4, 30:17-21, 40:30-32. Ilaen abe din inkarin Diyos ay wada sin Ezekiel 36:25. * **10:28** Deuteronomio 17:2-7.

Moses, adi pay madagdagsen di dosan di ipogaw ay manglaslasoy ya manokog sin Anak Diyos ya mangibilang ay magay banol din dada na, olay mo din dada ay nay di nangipaneknek sin into-lag Diyos ya din nanalos en sisya ta manbalin si nasantoan ay ipogaw en Diyos. Din ipogaw ay mangiyat sidi et sinsinitena abe din Ispiriton Diyos ay pandanan di seg-ang na. Palalo ay madagsen din lebbeng ay dosa na. ³⁰ Tan ammo tako ay magay odom mo adi si Diyos di nangwani, “Sak-en di way lebbeng na ay man-ibaes. Sak-en di manobalit.” Sisya abe di nangwani, “Sak-en ay Apo di mangokom si ipogaw ko.”† ³¹ Isonga peteg ay kaeegyat di datngen din dosan di matmatago ya manakabalin ay Diyos.

³² Nemnemen yo di inyaat yo ed idi sin nasi-lawan di nemnem yo, tan olay mo peteg ay napalpaligatan kayo, inan-anosan yo pay dedan et adi kayo naabak. ³³ Waday timpo ay naibabainan ya napalpaligatan yo sin pangiilaan di ad-ado ay ipogaw. Mo mamingsan abe, olay mo baken dakayo di napalpaligat, ngem inpappaila yo pay dedan ay nakikadkadwa kayo en daida. ³⁴ Tan sinegseg-angan yo din iib-a yo ay naibabalod. Et sin namosan da sin sanikwa yo, manragragsak kayo ay nangan-anos, tan inaammo yo ay wada pay laeng en dakayo di sigsiged ya komakaman ay kalasin di sanikwa. ³⁵ Isonga adi yo taytaynan din toled yo ay nay mo adi et itoltoloy yo, tan dakdake di gon-gona yo mo say iyat yo. ³⁶ Masapol ay ipapasnek yo ay man-anos ta say tongpalen yo

---

† **10:30** Deuteronomio 32:35-36.

din layden Diyos ya gon-oden yo din inkari na.
³⁷ Tan wada di inpaisolat Diyos ay kanana,
 “Sinkaattikan anggoy yan somawang din omal-
 ali. Adi na baybayagen. ³⁸ Din nalinteg
 ay ipogaw ko et maibasar din biyag da sin
 pammati da, ngem mo waday mankeyat,
 adiak malaylaydan en sisya.”[†]
³⁹ Ngem mo datako pay, adi tako maibilang sin
 odom ay kaipoipogaw ay mankeyat ya maisian en
 Diyos ay eng-enggana, mo adi et maibilang tako
 sin kaipoipogaw ay mamati ya maisalakan.

11

Din Pateg Di Pammati

¹ Sino ngarud di pammati? Di pammati et
 din kinapapasnek di nemnem tako ay matong-
 pal din namnamaen tako ya din dadlon takon
 pangammoan ay wada tet-ewa din adi tako mail-
 ila. ² Begew sin pammatin di aap-o tako ed
 nabaon, inapolbalan Diyos daida. ³ Begew abe
 sin pammati tako, maawatan tako ay naparsua
 din lobong ya din am-in ay wada begew sin bilin
 Diyos,* isonga din mail-ila et adi naamag sin mail-
 ila.

⁴ Nemnemen takos Abel. Begew sin pammati
 na, sigsiged di indatona en Diyos mo si Cain.[†]
 Begew abe sin pammati na, inbilang Diyos ay
 nalinteg sisya, et din pangammoan tako et inawat
 Diyos din indatona. Isonga olay mo natey si Abel,

[†] **10:38** Isaias 26:20; Habakkuk 2:3-4. Ilaen abe sin Roma 1:17 ya
 Galacia 3:11. * **11:3** Salmo 33:6,9. † **11:4** Genesis 4:3-10.

wada pay laeng di ibagbaga na en datako begew sin pammati na.

⁵ Di esa abe ay namati et si Enok. Begew sin pammati na, adi natey mo adi et inan Diyos sisya ay matmatago pay laeng. Isonga olay mo inanaanap das sisya, adi da makadteng, tan inan Diyos dedan. Wada di inpaisolat Diyos ay kanana en sin daan maas sisya, nalaylaydan si Diyos en sisya.† ⁶ Et olay sino ay ipogaw, adi mabalin ay malaylaydan si Diyos en sisya mo magay pammati na. Isonga din mayad ay omasag-en en Diyos et masapol ay patiena ay wadas sisya ya masapol abe ay patiena ay gon-gonaana din mangan-anap en sisya.

⁷ Nemnemen tako abes Noe. Begew sin pammati na, dadlonan pinatpati din indadaan Diyos en sisya maipanggep sin mapasamak sin tapin di agew. Olay mo magay inil-ila nas kaman nidi, pinati na pay dedan et nan-amag si daong ta say maisalakan da ay sinpamilya.§ Begew sin pammati na ay nay, inbilang Diyos ay nalinteg sisya, ngem mo din iib-a na pay ay adi namati, naipaila ay naipaksaw da.

⁸ Si Abraham abe di esa ay nanongpal en Diyos begew sin pammati na. Tan idi tinogon Diyos sisya ay emey sin esa ay ili ay okaenan to, pinati na ay dagos et nanlobwat, olay mo adi na ammo mo intoy emeyana.* ⁹ Begew abe sin pammati na, inan-anosana ay manbebbeey si tolda ay kaman mangili sin sana ay ili ay inkarin Diyos ay oka na.

---

† **11:5** Genesis 5:21-24. § **11:7** Genesis 6:13-22. * **11:8** Genesis 12:1-5.

Et siya abe di inam-amag Isaac ay anak na ya si Jacob ay apo na ay naibibilang met laeng en sisya ay makitawid sin inkarin Diyos. ¹⁰ Inan-anosan Abraham din kaman nidi ay nanbebbeeyana, tan namnamaena ay en makiili sin komakaman ay ili ed langit ay ninemnem ya inamag Diyos.

¹¹ Si Sara abe ay asawan Abraham et basig ay enggay nabakes, ngem begew sin pammati na, indawat Diyos en sisya din kabaelan ay mawad-an, tan inbilang na ay matalek si Diyos ay manongpal sin inkari na.† ¹² Isonga olay mo adi koma makaipoli si Abraham tan enggay nakay, inmadado pay dedan din polin di es-esa ay ipogaw ay nay ay kaman din kaad-adon di bilang di talaw ono din adi kabilang ay darat sin benget di baybay.

¹³ Am-in din ipogaw ay nay et namatpati da pay laeng en Diyos sin nateyan da. Olay mo adi da inawat sin kamatago da din inkarin Diyos en daida, kaman dan tinamtamang din maidawat to en daida, et naragragsakan da. Isonga inpodno da ay owat dan mangili ay magay kosto ay ili da isnan daga. ¹⁴ Mo kaman nidi di inpodno da, say pangammoan tako ay nan-an-anap das kosto ay ili da. ¹⁵ Et baken din sigod ay ili da ay tinaynan da din was nemnem da, tan mo tet-ewa di koma, wada iman di waya da ay mantaoli. ¹⁶ Ngem baken tet-ewa, tan din laydelayden da ay emeyan et din sigsiged ay ili ed langit. Isonga adi mabain si

---

† **11:11** Genesis 18:11-14; 21:2. Din naisolat sin odom ay manuskrito sin Griego et: Begew sin pammati na, indawat Diyos en sisya din kabaelan ay man-ipoli, olay mo enggay nakay sisya ya basig ya enggay nabakes si Sara ay asawa na, tan inbilang na ay matalek si Diyos ay manongpal sin inkari na.

Diyos ay makwani en Diyos da. Ammo tako ay tet-ewa di, tan wada di insagana na ay ili da ed langit.

17-18 Nemnemen tako din pammati ay inpailan Abraham sin namadasan Diyos en sisya. Begew sin pammati na, nakasagana ay mamse sin bog-bogtong ay anak na ay si Isaac[†] ay idatona en Diyos, olay mo inkarin Diyos ay si Isaac di kapoan di poli na. 19 Tan ninemnemnem Abraham ay kabaelan Diyos ay manago kasin en Isaac. Et kamanan kasin tinago, tan mo adi koma in-pasaldeng Diyos si Abraham, inpapati na koma ay mamse sin anak na ay sana.

20 Si Isaac abe et pinati na ay tongpalen Diyos din inkari na, et begew sin pammati na ay sana, binindisyonana din anak na ay da Jacob en Esau ay mangwani en wada di bindisyon ay idawat ton Diyos en daida. §

21 Et siya abe en Jacob, inpaila na din kaman nidi ay pammati, tan idi dandani ay matey, nanpag-en sin sokod na ay nanaydayaw en Diyos, et binindisyonana din doway apo na ay anak Jose.*

22 Si Jose abe et begew sin pammati na, idi dandani ay matey, inbaga na din komaanan ton di iib-a na ay Israelita ed Egipto et inbilina abe ay itakin dan tong-a na ta iponpon da sin ili ay emeyan da. †

---

† 11:17-18 Genesis 22:1-14. Waday odom ay anak da Abraham, ngem maibilang si Isaac ay bogbogtong ay anak na, tan sisya anggoy di naianak ay katongpalaan di inkarin Diyos. Ilaen abe sin Roma 9:7-9. § 11:20 Genesis 27:27-29. * 11:21 Genesis 47:31; 48:1-20. † 11:22 Genesis 50:24-25.

²³ Wada abey pammatin da aman Moses, isonga idi naianak sisya, adi da emegyat ay adi manongpal sin inbilin di ari ay siyat mapse din kaian-anak ay lalaki ay Judio mo adi et intabon das tolo ay bowan, tan inila da ay kagkagam-is ay moyang sisya. †

²⁴ Begew abe sin pammatin Moses sin naket-engana, sinigaana ay maibilang ay anak din nanagibi en sisya ay din anak Faraon ay ari da. §

²⁵ Din gapo ay sinigaana di et banbanolena din kaitapiana sin ipogaw en Diyos ay mapalpaligatan mo din pan-gan-ganasanas basol ay sinkaattikan anggooy di kaganasana. ²⁶ Tan olay mo nilaslasoy das sisya begew sin pammati na sin omali ay Messias, inbilang na ay nabanbanol din nalaslasoyana ay dooy mo din pangon-odana sin am-in ay kinabaknang ed Egipto, tan ninemnem-nem na din gon-gona ay maidawat en sisya sin tapin di agew. ²⁷ Begew sin pammati na, tinaynana ed Egipto ay adi emegyat sin bonget di ari. Inan-anosana din ligat ay nilak-am na, tan kamanan inil-ila si Diyos ay adi kaila. ²⁸ Begew abe sin pammati na, initdo na sin iib-a na ay Israelita din masapol ay amagen da sin fiesta ay makwani en Nalabas. Inbilina en daida ay manpalti das karnero ta iwalsi dan dada na sin naninigid di pantew da ta say mo omali din anghel ay mamse sin besag ay anan-ak ed Egipto, labsana din bebbeey di Israelita ay magay pespeslena ay besag.*

† **11:23** Exodo 1:22; 2:2.
Exodo 12:21-30.

§ **11:24** Exodo 2:10-12.

* **11:28**

²⁹ Begew sin pammatin di Israelita ay doy, dinan da din makwani en Baybay ay Mandalangdang ay kaman din iyat di ipogaw ay manmandan sin namgaan ay lota. Ngem idi inpadas din taga-Egipto ay mangonod en daida, nalned da am-in.†

³⁰ Din pammati da met laeng di begew ay natekdag din nakayang ay batog ay kodal di siyodad ed Jerico idi nakdeng ay nilikeliked das pito ay agew.‡

³¹ Sin siyodad ay doy, wada di babai ay mangadan si Rahab ay mabaybayadan di kinababai na. Ngem gapo ta namati en Diyos, sinangaili na din Israelita ay en nansiim sin ili na ya binadanganas daida. Isonga adi naitapi sin napsean di kailiana ay nanigaan ay mamati en Diyos.§

³² Ad-ado pay di mabalin ay ibagak maipanggep sin pammatin di aap-o tako ed nabaon, ngem omanay ngin na, tan kolang di oras ko mo dadatek ay kosto din maipanggep en da Gideon, Barak, Samson, Jefta, David, Samuel, ya din mamadto.* ³³ Napateg en daida am-in di pammati, tan begew sin pammati da, wada en daida di nangabak sin nakigobobatan da sin odom ay il-ili, waday nanturturay ay kosto, ya waday nangawat sin inkarin Diyos. Di odom et way inpasaldeng da ay kaeegyat ay layon ta adi da mankat,† ³⁴ di odom et adi da naatongan idi nait-

---

† **11:29** Exodo 14:21-31. ‡ **11:30** Josue 6:12-21. § **11:31** Josue 2:1-21; 6:22-25. * **11:32** Papangolo 6:11-8:32 (Gideon); 4:6-5:31 (Barak); 13:2-16:31 (Samson); 11:1-12:7 (Jefta); 1 Samuel 16:1-1 Aari 2:11 (David); 1 Samuel 1:1-25:1 (Samuel). † **11:33** Daniel 6:1-27.

pig da sin napigsa ay apoy,[†] ya di odom abe et inlisian da di ipogaw ay mamse koma en daida. Nakapoy di odom, ngem nanbalinen Diyos si mabikas. Di odom pay et pinmigma da ay nakigobat et inpalayaw da din sosoldado ay napo sin odom ay ili ay en nakigobat en daida. ³⁵ Wada abe di babbabai ay natago kasin di natey ay an-ak da. §

Ngem wada abe di napalpaligat enggana ay natey da, tan sinigaan da ay mangisaot sin pammati da ta mawayaan da koma. Tan din namnamaen da et din sigsiged ay biyag ed langit sin kasin dan katagoan. ³⁶ Wada da abe ay begew sin pammati da, palalo ay nalaslasoy da ya nasoplisoplit da ya wada da abe di nakakadinaan ay naibabalod. ³⁷ Di odom et pinigpig das bato enggana ay natey da, di odom et nilagadi da, di odom pay et pinse das kampilan. Pinakaan day odom sin ili da ya nalabes ay pinalpaligat das daida, isonga palalo ay kaseseg-ang da. Nanbabado das owat kopkop di karnero ya kalding ³⁸ et linmikeliked da sin luglugar ay magay omili ya sin kadondontogan ay man-iy-iyang si liliyang ya os-osok. Ngem din katet-ewa na et adi maikari din kaipoipogaw sin nay daga ay makikadkadwa en daida.

³⁹ Am-in dana et inapolbalan Diyos begew sin pammati da, ngem adi da pay dedan ginon-od din natongpalan di inkari na. ⁴⁰ Tan wada di sigsiged ay planon Diyos ay adi na tongpalen din inkari na en daida enggana ay maitapi tako ta say panbalinenas datako am-in si ipogaw ay magay pankolkolangana.

[†] **11:34** Daniel 3:1-30. § **11:35** 1 Aari 17:17-24; 2 Aari 4:25-37.

12

Nemnemen Tako Din Ligat Ay Nilak-am Jesus

¹ Mo si datako ed wani, maiarig tako sin maki-longlongba ay boyboyaen am-in da doy ay nangipaneke sin kinapatag di pammati ed idi. Isonga tadonen tako din amagen di makilonglongba ta kaanen tako di olay sino ay komawed en datako, pati din basbasol ay kaman maiipket en datako. Imapasnek tako ay managtagtag sin longbaan ay initdon Diyos en datako ² ay maimomongsan di nemnem tako en Jesus, tan sisya di mangipangpango en datako ya mangan-anay sin pammati tako. Begew sin ragsak ay namnamaena, inanosana din nanligatana sin krus et adi na inkaskaso din naibabainana, et ed wani wada ay tinmotokdo sin makannawan di manturturay ay si Diyos.

³ Dadlon yon nemnemen din inyat Jesus ay nangan-anos sin palalo ay nangonkontraan di managbasol ay ipogaw en sisya ta say adi kayo madisdismaya ya mankeykeyat. ⁴ Tan sin mamadpadasan yo ay mangabak si basol, maga pay laeng en dakayo di inmayos di dada na begew sin pammati na.

Anosan Tako Di Ligat, Tan Say Osalen Diyos Ay Mangitdo En Datako

⁵ Ay nilinglingan yo ngata din inpaisolat Diyos ay mangipapigsa koma sin nemnem yo ay anak na? Kanana,
 “Anak ko, adim laslasoyen mo itdoan dakan Apo.
 Adi ka aben madisdismaya mo bagaan

daka. ⁶ Tan bagaan din Apo din laydelaydena, ya soplitena din am-in ay ibilang na ay an-ak na.”*

⁷ Isonga ibilang yo din ligat yo ay pamagbagan Diyos en dakayo et anosan yo, tan say pangamoan yo ay ibilang Diyos dakayo ay an-ak na. Tan ay wada aya di anak si adi bagbagaan di ama na? ⁸ Isonga mo adi kayo makilak-am sin pamagbagaan ya panopsoplitan Diyos sin am-in ay an-ak na, laydena ay kalien ay baken kayon tetewa ay an-ak na. ⁹ Mo maipanggep si aam-a tako isnan daga, binagbagaan da iman si datako, et nirispito takos daida begew sin nangiyatan das di. Isonga namnamed koma ay manpaituray tako en Ama tako ed langit ta say matagotago tako. ¹⁰ Tan din aam-a takos nan daga et pigay tawen anggoy di namagbagaan da en datako ay maibasar sin kanan da en kosto. Ngem din mamagbagaan Diyos en datako et maibasar sin ammo na ay mantongpal sin pansigdan tako ay din makilak-aman tako sin kinasanto na. ¹¹ Tet-ewa kayman ay adi omiparagsak di pamagbaga ya soplit sin domatngan da, tan mansakit, ngem mo maitdoan takos di, siged di panbanagana, tan maiturong sin natalna ay nemnem ya nalinteg ay ogali.

Esten Takon Kabibiyag Tako Ta Adi Tako Masangsangaw

¹² Isonga dakayo ay kaman nalalaylay di takkay na ya man-gaygayenggeng di peweg na begew sin ligat yo, papigsaen yo di nemnem yo. ¹³ Mantoltoloy kayo sin kosto ay longbaan ay adi

---

* **12:6** Proverbio 3:11-12.

kayo masangsangaw ta say din iib-a yo ay kaman manpilpily di pammati da et waday kosto ay tadtadonen da, et adi masepsep ay komapkapoy di pammati da mo adi et pomigsa kasin.

¹⁴ Ipakat yo din kabaelan yo ay makiolnos si amin ay ipogaw. Ipakat yo abe ay mangon-onod si nasantoan ay kabibiyag, tan din baken nasantoan ay ipogaw et adi na maila si Apo Diyos. ¹⁵ Manasibantay kayo ta maga en dakayo di manokog sin seg-ang Diyos, tan din kaman nidi ay ipogaw et maiarig sin mola ay manpait di lames na, et mo gomabay sin kad-an yo, ad-ado di papaitena ay maalinan sin basol na. ¹⁶ Ilaen yo abe ta maga en dakayo di manaag si bakenan asawa ya maga di manadon en Esau ay magay nemnem nas Diyos. Tan si Esau et sinokatana si owat esa ay kinakan din lebbeng na ay besag ay tawidena koma ay maibasar sin inbilin Diyos.† ¹⁷ Ammo tako ay idi nakdeng di, inbabawin Esau din inamag na tan laydelaydena ay awaten din bindisyon ama na ay tapin di lebbeng na ay besag. Ngem olay mo nangkapakaasi en sisya ay nan-og-oga, adi mabalin, tan magay inyat na ay mamaliw sin nantongpalan di inamag na.

¹⁸ Isonga aag-ik, ipapasnek tako ay mamati, tan addawi ay sigsigid din baro ay intolag Diyos en datako mo din damo ay intolag na sin aap-o tako ed idi. Tan din sinmag-enan tako en Diyos et baken kaman din aap-o tako. Tan mo daida, sinmag-en da sin naila da ay dontog ay Sinai ay manbidbidang. Pinadpadas da din palalo ay

---

† **12:16** Genesis 25:27-34.

mabolinget ya din mappes ay dagem. ¹⁹ Dinnge da abe di tanggoyob ya din kaeegyat ay kalin Diyos. Sin nanngean da sin sana ay kalin Diyos, nan-ad-adawag da ta adi maitoloy, ²⁰ tan naabak das egyat begew sin inbilina ay mo waday olay animal ay mangatin sin dontog, masapol ay pigpigen das bato enggana ay matey. † ²¹ Palalo ay kaeegyat din mail-ila ya madmadnge, isonga olay si Moses et kanana, “Manpayegpegak kayman si egyat ko.” §

²² Ngem mo datako pay, sinmasag-en tako sin dontog ay Zion ay din Jerusalem ay wada ed langit. Sinmasag-en tako sin siyodad di matmatago ay Diyos ay kad-an aben di kalibolibo ay aanghel ay makiragragsak ay mandaydayaw en sisya. ²³ Naitatapi tako sin am-in ay ibilang Diyos ay besag na ay din iib-a tako ay mamati ay naisolat di ngadan da ed langit, pati din ab-abiik di nalin-teg ay ipogaw ed idi ay enggay nanbalinen Diyos si ipogaw ay magay pankolkolangan da. Sinmasag-en tako abe sin Diyos ay mangokom sin am-in ay ipogaw ²⁴ ya en Jesu Cristo ay naniglot sin baro ay tolag. Din inmayos ay dada na et sigsiged di laydena ay kalien mo din dadan Abel, tan din dadan Abel et kaman nankedaw ay maibaes et anggoy.*

²⁵ Ilaen yo ngarud ta adi yo tetewengen din kankanan Diyos. Tan mo nadosa din aap-o tako ay nanigaan ay mannge sin inbagan Diyos en daida ed Sinai isnan daga, namnamed ay madosa tako mo pandokogan tako din ibagbaga na en

† **12:20** Exodo 19:12-22; 20:18-21. § **12:21** Deuteronomio 9:19.

* **12:24** Genesis 4:10.

datako ay mapo ed langit. ²⁶ Tan sin nankalkalian Diyos ed idi ed Sinai, nanyegyeg. Ngem wada di inkari na ay daan matongpal ay kanana, “Mamingsan pay yan ikiweg ko din daga, et baken din daga anggoy mo adi et am-in abe ay wada ed daya.”† ²⁷ Din kanana en mamingsan pay yan ikiweg na, laydena ay kalien en mamaga dana ay naparsua ay mabalin ay maikiweg ta say ang-anggay din adi kaikiwkiweg si komakaman. ²⁸ Isonga man-iyaman tako en Diyos, tan maitap-tapi tako sin panturayana ay adi kaikiwkiweg, siya din dayawen tako ya patgen takos sisya ay kosto maibasar sin laydena. ²⁹ Tan din Diyos ay daydayawen tako et maiarig din panosaanas ipogaw si kaeegyat ay apoy ay mamoo si am-in.

13

Maod-odi Ay Bilbilin

¹ Itoltoloy yo ay manlilinayad ay kaman siagi. ² Ilaen yo abe ta manangsangaili kayo, tan wada da di nanangaili si kanan da en iib-a da ay ipogaw, yan kambaw aanghel.* ³ Seg-angan yo din naibabalod ya din mapalpaligatan ay kaman kayon makilaklak-am sin ligat da.

⁴ Banolen yo am-in koma din kasasaad di sin-asawa ta adi kayo masangsangaw si baken yon asawa, tan dosaen Diyos din makikamkamalala ya olay sino ay manaag si bakenan asawa. ⁵ Adi kayo man-gamgam si pilak mo adi et mapnek kayo sin wada en dakayo, tan kanan Diyos, “Adiak

---

† 12:26 Haggai 2:6. * 13:2 Genesis 18:1-8; 19:1-3.

polos taytaynan ono pandokdokogan dakayo.”†

⁶ Isonga adi tako mabain ay mangwani,

“Si Diyos di bomadang, isonga adiak emegyat.

Sino aya di mabalin ay amagen di owat

ipogaw en sak-en?”‡

⁷ Nemnemen yo din nangipangpango en dakayo ed idi ay nangit-itdo sin kalin Diyos en dakayo.

Nemnemen yo din nantongpalan di biyag da ta say tadonen yo din pammati da. ⁸ Tan si Jesu

Cristo et adi manbalbaliw mo adi et man-iso ed idi ya ed wani ya eng-enggana. ⁹ Isonga adi

kayo masangangaw si kompormi ay natnatken ay mait-itdo. Tan din mangipapigsa si nemnem

tako et din seg-ang Diyos, baken din pangon-onodan takos bilbilin ay maipanggep si makan.

Din nangon-onod si kaman dadi ay bilbilin et adi da polos nabadbadangan sidi. ¹⁰ Isonga din

mangipapasnek ay mangon-onod sin linteg Moses et magay lebbeng da ay makilak-am sin bindisyon

tako ay pantongpalan di naidatonan Jesus sin krus para si basbasol. ¹¹ Magay lebbeng da ay makilak-

am, tan olay mo maibasar sin linteg Moses, adi da mangan sin aanimal ay maidaton para si bas-

basol. Tan din aanimal ay mapalti et isgep din kangatoan ay padi di dada da sin Kasasantoan

ay Kowarto ta idatona en Diyos para si basbasol, ngem din awak da pay et maiey sin away di ili

ta mapooan da. ¹² Isonga si Jesus abe ay natongpalan di datdaton ay doy, nanligat sin lasin di

ili ta panbalinena di kaipoipogaw si nasantoan ay ipogaw Diyos babaen si dada na. ¹³ En tako

---

† 13:5 Deuteronomio 31:6; Josue 1:5. ‡ 13:6 Salmo 118:6.

ngarud maitapi en sisya sin lasin di ili, laydena ay kalien, taynan tako din ogalin di Judio ta makilakam tako sin napabainana. ¹⁴ Tan baken isnan daga di panbeeyan tako si eng-enggana mo adi et naimomongsan di nemnem tako sin ili ay panbeeyan takon to. ¹⁵ Et din kanayon ay idatdaton tako koma en Diyos begew en Jesus et din panaydayawan ya pan-iy-iyamanan tako en sisya. Siya da di din kosto ay idatdaton di ipogaw ay mangipodno ay sisya din Apo. ¹⁶ Adi tako aben liwliw-an ay mangam-amag si siged ya mamadbadang sin iib-a tako ay mankolkolang, tan siya da din datdaton ay panlaylaydan Diyos.

¹⁷ Patien yo din papangolo yo ya manpaituray kayo en daida, tan ay-ayowanan das dakayo sin pammati yo. Es-esten da abe din obla da, tan ammo da ay sangoen das Diyos ta ibaga da en sisya din inam-amag da. Isonga pasien yos daida ta say maragsakan da ay manongtongpal sin obla da. Tan mo adi yo patpatien, masmasadot da, et dakayo met laeng di malogi.

¹⁸ Itoltoloy yo ay mangikarkararag en dakami, tan ammo mi ay nalinis di konsensia mi et layden mi ay itoltoloy ay mangam-amag si kosto si kankanayon. ¹⁹ Pangaasi yo abe ta ikararagan yos sak-en ta adi mabayag yan pantaolien Diyos sak-en en dakayo.

Din Kakdengan Di Solat

²⁰⁻²¹ Sapay koma ta si Diyos ay napoan di talna di mangidawat en dakayo sin am-in ay kasapolan yo ay manongpal sin laydena. Sapay koma ta panbalinas datako am-in si ipogaw ay panlaylaydana

begew en Jesu Cristo. Tan gapo ta mapnek sisya sin dadan Jesus ay Apo tako ay nangipaneknek sin baro ay tolag ay magay patingga na, tinago na kasin sisya ta say sisya di napateg ay mangay-ayowan en datako ay kamanan karnero. Maday-dayaw komas sisya ay eng-enggana. Amen.

²² Pangaasi yo ay aag-i ta anosan yo ay mangawat sin nay insolat ko ay mamagbaga ya mangipapigsa en dakayo, tan baken met andoando nan solat ko en dakayo.

²³ Laydek ay ipaammo en dakayo ay naibolosan si Timoteo ed balodan. Mo somawang isna ay dagos, makiey en sak-en ay en mangila en dakayo.

²⁴ Pakomostaak din mangipangpango en dakayo ya olay am-in di ipogaw en Diyos issa. Din iib-a tako ay mamati ay napod Italia et pakpakomostaan da abes dakayo.

²⁵ Sapay koma ta wada en dakayo am-in di segang ay mapmapo en Diyos.

Kankanaey Bible
The Holy Bible in the Kankanaey language of the
Republic of the Philippines

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators of Canada, Inc.

Language: Kankanaey

Translation by: Wycliffe Bible Translators of Canada, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

287e9051-f62a-52c2-b51a-3c821ef89a36